

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez pocztą: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr.
Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr.
następnie po 2 kr. m. k

PRZEGLĄD.

Monarchya Austriacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Holandya. — Belgia. — Włochy. — Niemce. — Prusy. — Dania. — Szwecya. — Grecya. — Turcya. — Persya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austriacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 27. września. Dla założenia szkoły trywialnej w *Siechowiu*, obwodu Stryjskiego zobowiązała się gmina tamtejsza na utrzymanie nauczyciela płacić rocznie po 114 złr. m. k. gotówką; następnie oświadczyła się tamtejsza właścicielka dóbr pani hrabina Anna Dzieduszycka, że na wybudowanie szkoły i na jej opał, tudzież na opał pomieszkania nauczyciela dostarczy materiału i drzewa opałowego z lasów swoich, a nakoniec zobowiązał się gr. kat. pleban w Siechowiu, ks. Teodor *Kuszczał*, przyczynić się do polepszenia dotacji nauczyciela roczną kwotą 2 złr. m. k. w gotówce i odstąpić 1 mórg gruntu ornego dla użytku nauczyciela.

Tę naśladowania godną dążność do popierania nauk ludu podaje się niniejszem z uznaniem do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

Lwów, 10. października. Wczoraj o god. 10. przedpołudniem odbyła się na placu musztry przy koszarach Jabłonowskiego wielka wojskowa uroczystość żałobna na cześć zmarłego dnia 14. września r. b. bohatera z pod Waterloo, c. k. austriackiego Feldmarszałka i kawalera wielkiego krzyża c. k. orderu Maryi Teresy, księcia *Wellington*. Załoga tutejsza wyruszyła w paradzie i z oznakami żałoby, a artylerya dawała salwy z dział.

Lwów, 10. października. Dziennik *Austria* zawiera pod tytułem: „Lwowska Kasa Oszczędności“, z którego umieszczamy co następuje: „W ogólnych wykazach do statystyki monarchyi austriackiej z roku 1850 przychodzą na stronie 557 przeglądy dochodów i wydatków z roku 1847 i 1848 następujących 14tu kas oszczędności: z Wiednia, z Oberhollabrunn, Gracju, Lublany, Klagenfurtu, Tryestu, Insbrugu, Bregenz, Ala, Roveredo, Feldkirch, Pragi, Zary i Raguzy. Jedną z uwag dołączonych do tych wykazów opiewa temi słowy: „Oprócz tu wyszczególnionych, istnieją jeszcze i następujące kasy oszczędności, które nie nadeszły albo żadnych wykazów rachunkowych, lub przedłożyły tylko niedokładne: 1) Waidhofen, 2) Smeczne, 3) Perutz, 4) Spalato, 5) Lwów. Z końcem r. 1848 ulokowało 14,188 stron kwotę 1,549.604 złr.“ itd. W ogólnych wykazach do statystyki z roku 1852 znajdują się na stronie 112 wykazy 15 kas oszczędności, a to oprócz wyżej-wymienionych — z wyjątkiem z Zary i Raguzy, także wykazy kas oszczędności z Lincju, Medyolanu i Lwowa z roku 1849 i 1850, wszakże w wykazie Lwowskiej kasy oszczędności brakuje znowu spisu stron w ciągu roku 1849 przybyłych lub ubyłych. — *Dziewanik Austria* podał w num. 202, 203 i 205 trzy artykuły o kasach oszczędności, a według umieszczonej tam uwagi wyjęto data numeryczne z ogólnych wykazów do statystyki. A że w tych wykazach, jak już wyżej powiedziano, nie znajdują się co do Lwowskiej kasy oszczędności pożądane wyjaśnienia ze wszystkich czterech lat: 1847, 1848, 1849 i 1850, przeto też przeglądy rachunkowe kasy pomienionej nie mogły przyjść do zamierzonego zestawienia. Szanowna dyrekcya galicyjskiej kasy oszczędności we Lwowie odniosłszy się do nas z reklamacyą w tej mierze (zwłaszcza że dotyczące artykuły przeszły po części także do litografowanej austr. korespondencyi i do *Gazety Lwowskiej*), może się teraz przekonać o właściwej przyczynie, dla której dziennik *Austria* nie umieścił Lwowskiej kasy oszczędności w rzędzie tych kas, które podały jednakowe i uzupełnione przeglądy rachunkowe i odnoszące się do tego sprawozdania. Wszakże co do nadesłanych nam z roku 1850 i 1851 przeglądów rachunkowych galicyjskiej kasy oszczędności uznajemy z przyjemnością, że zawarte w nich sprawozdania co do dokładności nieustępują w niczem podobnym przeglądowi innych austriackich kas oszczędności, a co do spieszności ich ogłoszenia wszelkie inne kasy oszczędności wyprzedzają. (*Austria.*)

Lwów, 6. października. Trzydziesta druga lista składek na Zakład naukowy gospodarski, po dzień 30go września b. roku zebranych.

I. W kancelaryi c. k. Towarzystwa gospodars. galic.:

A) Na gospodarstwo wzorowe:

P. Maryan Dylewski dr. praw, adwokat krajowy i właściciel dóbr *Rolowa* obw. Samb. 25 złr. — II) Przez c. k. urząd obwodowy Tarnopolski: Z kolekty p. Wojciecha Jankowskiego, dzierżawcy *Rosochowa*: jx. Jerzy Sochacki, paroch gr. kat. w *Iszczkowie* i *Rosochowa* 25 złr.; z kolekty p. Karola Piwockiego, naczelnika c. k. urzędu obwodowego: PP. Tadeusz Witkowski, właściciel *Soroki* i Piotr Głowacki, nauczyciel przy c. k. gimnazjum Tarnopolskiem po 5 złr.; — z kolekty p. Tytusa Kiselewskiego, mandat. w *Dobrowodach*: PP. Izaak Atlas, dzierżawca i Tytus Kiselewski, kolektor po 1 złr., Wincenty Siennicki, ekonom, Michał Piasecki, pisarz prowentowy i Wojciech Łotocki, leśniczy, po 20 kr., Aba Blaustein, gorzelnik 15 kr., Hersch Marmórek, arendarz 10 kr., i gmina *Dobrowody* 2 złr., gmina *Opryłowce* 1 złr. 20 kr. i *Mojżesz Dywer*, arendarz tamże 10 kr., gmina *Czumale* 1 złr. 20 kr., jx. Bazyli *Ortyński*, pleban obr. łac. Tarnopolski jako właściciel czasowy *Czumal* 30 kr. i *Osiasz Kozower*, arendarz tamże 10 kr.; — Z kolekty p. Wincentego Neumanna, mandat. w *Złotnikach*: PP. Antoni Cirkowski, właściciel *Złotnik* 50 złr., Władysław Cirkowski, właściciel *Słobody*, Marcin Zawadzki dzierżawca i Erazm Tyniecki rządca po 5 złr., Julian Romanowicz, zawiadowca ekonom. i Antoni Michalek, dr. med. po 1 złr., Jan Kompert 2 złr. JJza Franciszek Niemczykowski, prob. obr. łac. w *Złotnikach* 2 złr.; Józef Zderkowski, prob. gr. kat. tamże 40 kr., Michał Barusiewicz, prob. gr. kat. w *Słobodzie* 1 złr., Grzegorz Aliskiewicz, prob. gr. kat. w *Sokołowie* 20 kr., pan Franciszek *Thaus* 40 kr., Wincenty Neumann, kolektor 2 złr. 40 kr.; urzędnicy ekonomiczni: Stefan Królecki 1 złr., Jan Dumański i *Halka* po 20 kr.; gminy: *Złotniki* 11 złr., *Sokołów* 14 złr., *Sokołniki* 6 złr. 30 kr., *Burkanów* 9 złr., *Słoboda* 12 złr. i *Samuel Schaba* z *Sokołowa* 1 złr.; — p. Stanisław Nowogrodzki, mandatarusz w *Kaczanówce* 4 złr.

B) Na szkołę bezwrotnie:

Z kolekty p. Karola Piwockiego, naczelnika c. k. urzędu obw. PP. Tadeusz Witkowski właściciel *Soroki* i Piotr Głowacki, nauczyciel przy c. k. gimnazjum Tarnopolskiem po 5 złr.; z kolekty pana Wojciecha Jankowskiego, dzierżawcy *Rosochowa*: PP. Wojciech Jankowski, kolektor 25 złr., jx. Szymon Skórski, pleban obr. łac. w *Nastasowie*, Władysław Pateolog, mandat., Samuel Libling, propinator, Wojciech Budzyński, ekonom i Leon Zachaczewski, gorzelnik w *Rosochowa* po 2 złr. — W kancelaryi c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic.: P. Rudolf Urbaniski, właściciel dóbr *Dobrosina*, obw. *Zółkiew*. 10 złr.

Suma trzydziestej drugiej listy . . . 261 złr. 5 kr.
Dodawszy sumę trzydziestu jeden list poprzednich . . . 18,031 złr. 38³/₄ kr.
i oblig. cząstk. na 500 złp.,

Jest ogółem . . . 18,292 złr. 43³/₄ kr.
i oblig. cząstk. na 500 złp.
Z tego wypada na fundusz szkoły . . . 3,875 złr. 36³/₄ kr.
i oblig. cząstk. na 500 złp.
a na fundusz gospodarstwa wzorowego . . . 14,417 złr. 7 kr.

Ogół funduszy jak wyżej . . . 18,292 złr. 43³/₄ kr.
i oblig. cząstk. na 500 złp.

Z komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

(„Lit. koresp. austr.“ o handlu Austrii ze Smyrną.)

Wiedeń, 5. października. Niedawno podaliśmy przegląd obrotu handlowego w porcie Smyrneckim co do przywozu, a zwłaszcza co do udziału w tej mierze handlu austriackiego. Tym razem przytaczamy daty dotyczące wywozu, którego wartość ogólna wynosiła 1851 roku 165,039,650 piastrow, i przewyższała przywóz o 35,723,210 piastrow. Handel przeto tej lewantyjskiej zatoki jest stanowczo czynny, bowiem wywóz produktów lewantyjskich przechodzi o wiele przywóz obcych. Co do Austrii jednak zachodzi stosunek odwrotny; Austriya więcej tam wprowadza towarów swoich, niż z tamąd obcych wywozi. Stosunek liczbowy wywozu austriackiego w r. 1851 okazuje wartość tego wywozu w sumie 29,177,000 piastrow, co jest 5tą lub 6tą częścią ogólnej wartości wywozu. Natomiast wynosił przywóz austriacki w roku pomienionym 25 proc. przywozu ogólnego. Do najważniejszych artykułów wywiezionych z portu lewantyjskiego do Austrii policzyć należy: bawełnę w wartości 4,606,000 piastrow, gąbki różnego gatunku za 1,491,000 piastrow, suche owoce za 8,986,600 piastrow, skóry wołowe i skórki

owcze za 3,244,000 piastów, dywtyki za 2,672,000 piastów i alizaris za 1,162,000 piastów. Rzeczą przeto widoczną, że handel austriacki ze Smyrną rozwija się jak najpomyślniej i coraz się więcej wzmacnia.

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 7. października. Słychać, że c. k. austriacki rząd przyjął stanowczo punktuację względem zawarcia traktatu pocztowego ze strony Francji z austriacko-niemieckim związkiem pocztowym. Nie podlega żadnej wątpliwości, że ratyfikacja nastąpiła już ze strony reszty rządów związkowych, a tak nowy traktat z dnia 1. stycznia będzie mieć moc obowiązującą.

— Przy sposobności zaszłych wypadków odnośnych oświadczył rząd, że mieszkający w Austrii oficerowie obcych mocarstw nie podlegają zwykłemu sądownictwu karnemu sądów wojskowych, lecz sprawy ich należą do sądów cywilnych.

— Ełewy w wszystkich szkołach kadetów będą teraz jednako w mundurowani, a mianowicie będą nosić białe surduty z jasnoczerwonymi wyłogami i złotymi guzikami i niebieskie pantaloney całkiem według przepisów armii.

— W c. k. urzędzie menniczym są teraz zatrudnione w dzień i w nocy wszystkie maszyny przy wybijaniu zapasów srebra według nowej stopy monetowej. Wszystkie zasoby kas rządowych i bankowych przebijają nanowo. Uzyskaną z dawnych monet miedź przebijają na monetę zdawkową.

— Ces. ros. kanclerz państwa hrabia *Nesschrode* zabawi tu cztery lub pięć dni. Dzisiaj robił wizyty dyplomatyczne, a mianowicie panu ministrowi spraw zewnętrznych hrabi *Buol-Schauenstein*, księciu *Metternichowi* i król. angielskiemu i francuskiemu ambasadorowi.

— C. k. austriacki jenerałny konsul w Aleksandryi p. *Hübner* miał już kilka konferencji z panem ministrem spraw zewnętrznych i z panem ministrem handlu. Słychać, że przedmiotem konferencji jest reorganizacja konsulatu i przywrócenie reprezentacji Austrii także w krajach wyższego Nilu, w Fudan, Sennar i Kordofan i związanie stosunków z mieszkającymi w środkowej Afryce plemionami Murzynów.

(L.)

— Według artykułu 62. zrewidowanego niemiecko-austriackiego traktatu pocztowego niewolno adresatom przy przesyłkach pocztowych załączać receptisów. Stosownie do tego niepotrzeba już odtąd załączać retour-receptisów do przesyłek pocztowych przeznaczonych do państw niemiecko-austriackiego związku pocztowego.

— W wykonaniu najmilościwszego zamiaru Jego c. k. Apost. Mości, aby w krajach koronnych, gdzie stosownie do postanowienia najwyższego patentu z dnia 29. listopada 1850 zaprowadzono monopol tytoniu, uczynić uprawę tytoniu popłacającą zatrudnieniem dla mieszkańców oddających się tej gałęzi produkcji, tudzież aby plantatorów zachęcić do stopniowego ulepszenia swego produktu i podnieść byt materialny producentów przez przyzwolenie odpowiednich cen przy dostawie tytoniu do magazynów państwa — wydało c. k. ministerium finansów pod dniem 23. z. m. ważne rozporządzenie, aby znacznie podwyższono ceny za wszystkie dostawione gatunki tytoniu. Po cenach wykazanych w osobnej tabeli zakupywać się będą gatunki tytoniu z r. 1852 i zarazem ustanawia się odnośnie do §§. 44, 45 i 46 regulaminu monopolu tytoniu, że te ceny także w latach 1853 i 1854 niebędą zmniejszone.

— C. k. ministerium finansów rozporządziło w porozumieniu z c. k. ministerium handlu, aby tak zwaną glinę japońską czyli *Katechu*, któryto artykuł według alfabetycznego spisu towarów do taryfy cłowej z dnia 6. listopada 1851 umieszczony jest w oddziale taryfy 46. lit. b. pod rubryką „nie wyszczególnione osobno soki roślinne“ — przyłączono do materyi garbiarskich wyszczególnionych w oddziale 45. lit. a. taryfy. Cło przywozowe od artykułu *Katechu* będzie przeto odtąd wynosić pięć krajcarów od cetrna cłowego.

(L. k. a.)

(Depesza telegraficzna.)

Tryest, 7. października. O dziesiątej godzinie 38. minucie przejeżdżał Jego Cesarska Mość przez górę *Optschina*, udając się do obozu pod *Pardenone*.

(L. k. a.)

(Kurs wiedeński z 9. października 1852.)

Obligacje długu państwa 5% $94\frac{13}{16}$; $4\frac{1}{2}\%$ $84\frac{3}{8}$; 4% —. 4% z r. 1850 — wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 $137\frac{3}{8}$. Wied. miejsko bank. —. Akcje bankowe 1335. Akcje kolei pół. 2185. Głognickiej kolei żelaznej $782\frac{1}{2}$. Odenburskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 706. Lloyd —.

Hiszpania.

(Śmierć jenerała *Castanos*.)

Madryt, 24go września. Tej nocy zakończył życie Nestor wszystkich armii europejskich; 95 letni jenerał *Castanos*, książę *Baylen*. Zachorował 20go, a przezwijając bliski zgon swój wezwał nazajutrz do siebie przyjaciela swego, kardynała arcybiskupa z *Toledo*, mieszkającego zawsze w Madrycie. Kardynał opatrzył umierającego bohatera św. sakramentami, które przyjął z najspokojniejszym umysłem. Do 5tej godziny dziś zrana rozmawiał z pomienionym prałatem o rzeczach religijnych, poczem lekko i spokojnie ducha wyzionął. *Castanos* sam jeden tylko w Hiszpanii utrzymał się ciągle na swej posiadzie, pod każdym rządem i mimo tak licznych w kraju tym zaburzeń i rewolucyi. Wszystkie stronnictwa obchodziły się z nim z największym szacunkiem, i nikt nie śmiał wyrządzić mu przykrości. Podczas wielkiego kłopotu finansowego roku 1835 do 1838 nie wypłacano pensyi i zwycięzcy pod *Baylen*. Książę

znosił to cierpliwie i z stałym umysłem, i by opędzić potrzeby życia, sprzedawał swoje ruchomości. Dowiedziawszy się o tem ówczesny książę *Infantado*, ofiarował mu pomoc pieniężną. Nie przyjął jednak tego, i oświadczył, że jako żołnierz umie znosić wszelki niedostatek. „Będę żyć chlebem i wodą“ rzekł przy tej sposobności, „a tego mi zapewne nie odmówi wdzięczna ojczyzna.“ Później nieco kazał ówczesny minister finansów *Mendizabal*, wypłacić jenerałowi 1000 realów na rachunek zaległej jego płacy. Z kwoty tej (około 70 rthal.) utrzymywał się starzec prawie przez cały rok. Jadał tylko zupę, czasami dla większego posilku trochę skopowiny, zrana zaś i na wieczór krzepił się sliżanką czekolady; wina nie miał przez cały ten czas nawet w ustach. *Castanos* celował dowcipem, i był aż do śmierci zawsze dobrego i wesołego humoru. Pełnił urząd kapitana straży przybocznej J. M. królowej. Następca jego w tym urzędzie będzie teraz zapewne jenerał *Pavia*, mający w tej chwili największą wziętość u dworu królewskiego. Jest-to posada najważniejsza; kapitan halabardników ma mieszkanie w pałacu królewskim. Może o każdej godzinie bez zameldowania stanąć przed monarchą, i nawet nocną porą przerwać jego spoczynek. *Pavia* liczy teraz 40 lat wieku, jest jenerałem porucznikiem, królowa mianowała go margrabia *Novalliches* i niedawno grandem pierwszej klasy. Jenerał ten jest nieubłagany przeciwnikiem marszałka *Narvaez*. — Królowa postanowiła zjechać 5go października do Madrytu, zdaje się jednak, że przyspieszy swój przyjazd dla uczczenia pogrzebu najpopularniejszego w całej Hiszpanii męża.

(P. Z.)

Anglia.

(Zgromadzenie obywateli miasta *Manchester*. — Załatwienie nieporozumienia między państwem *Peru* i stanami zjednoczonymi — Kontrola policyjna względem obcych na wyspie *Jersey*.)

Londyn, 29. września. Obywatele z miasta *Manchester* odbyli wczoraj zgromadzenie pod prezydencją lord-mayora i auspicjami lorda *Ellesmere* biskupa z *Manchester* itd., i postanowili postawić pomnik na cześć księcia *Wellingtona*. Na dobrowolnych datkach nie zabraknie, a do dnia dzisiejszego podpisano już 2400 f. szt.

— Znikła już teraz zupełnie obawa, izby między rządowymi okrętami z *Peru* i północno-amerykańskimi handlarzami *guano* nie przyszło przy wyspach *Lobos* do krwawego starcia, która-to obawa wczoraj jeszcze spowodowała dziennik *Times* do gwałtownego wystąpienia przeciw p. *Websterowi* i *Ameryce*. Ogłoszono bowiem urzędową odezwę *Webstera* do kapitana *Jewett* z tem oświadczeniem (jakoby o jakiej nowej i nieznaney wprzód rzeczy), „że rząd peruański rości sobie prawo do wysp pomienionych, i roku 1842 zadekretował, że zagranicznym okrętom wolno ładować *guano* tylko po otrzymaniu wprzód specjalnego pozwolenia; że śród takich stosunków spodziewa się rząd północno-amerykański, że uzbrojone przez p. *Jewett* okręta wstrzymają się od wszelkiego przeciw władzom peruańskim gwałtownego oporu, w przeciwnym bowiem razie uważane będą za okręta korsarskie, których rząd Stanów zjednoczonych żadną miarą wspierać nie może. Potrzebne na ten wypadek instrukcje przesłano już komendantowi fregaty rządowej na wodach peruańskich.“ Przy takim więc składzie rzeczy nie będą śmiały okręta p. *Jewett* zrobić użytku z palnej broni którą się zaopatrzyły.

— Odnośnie do zaprowadzonej niedawno na wyspie *Jersey* kontroli policyjnej co do obcych przybyszów, donosi *Morning Chronicle*, że środek ten przedsięwzięto raczej przeciw rządowi francuskiemu, niż dla przypodobania się jemu. Posadzają bowiem prezydenta o zamiar najazdu na *Jersey*. Jakoż ostatnimi czasy snuło się po wyspie wielu podejrzanych podróźnych, szpiegów, emisaryuszów i tym podobnych osób; dla tego zaprowadzono kontrolę policyjną. Dziwnem się też wydało i to, że rząd francuski pisze od niejakiego czasu na paszportach i w urzędowych dokumentach „les Isles Normandes“ miasto zwykłej potąd nazwy „les Isles de la Manche.“

(Pr. Ztg.)

(Wiadomości potoczne z Londynu.)

Londyn, 2. października. Margrabia *Hardinge* przybył 28go z. m. z Londynu do *Balmoral* i miał natychmiast posłuchanie u J. M. królowej; nowy naczelnik armii zabawił jednak jeden tylko dzień u dworu, i wczoraj już wrócił znów do Londynu. Lord *Hardinge* mianował wojskowym sekretarzem swoim pułkownika *Ryszarda Airey*, adiutantami zaś swymi pułkownika lorda *Charles Wellesley*, podpułkownika *Roberta Blücher Wood*, kapitana hrabię *Charles Meath* i kapitana margrabie *Henry Worcester*. Armia angielska liczy teraz trzech tylko feldmarszałków: księcia *Alberta*, króla *Belgii* i margrabie *Anglesey*. W ostatnich trzech latach umarło sześciu feldmarszałków: książę *Wellington*, sir *George Nugent*, faldmarszałek *Grosvenor*, książę *Cambridge*, król *Hanoweru* i król *Holandyi*. Spodziewać się przeto można nowych awansów.

P. *Ingersoll*, nowo mianowany poseł Stanów zjednoczonych *Ameryki*, przybył właśnie do Londynu. Podczas bytności swojej w *Liverpolu* zapewniał, że według oświadczenia p. *Webster* nie wywoła kwestya rybołówstwa żadnych z Anglią nieporozumień.

Lord *Howdem*, poseł angielski w *Madrycie*, przybył tu z *Paryża*.

(Pr. Ztg.)

Francya.

(„*Monitor*“ o spisku *Marsylijskim*. — Protokół o koronowaniu Cesarza *Napoleona*.)

Paryż, 3. października. O komplocie *Marsylijskim* unieszcza *Moniteur* w półurzędowej części następującą uwagę: „Liczne do-

wody przychylności okazywane księciu z powodu spisku marsylskiego, wzruszyły go mocno. Nie należy jednak przesadzać niebezpieczeństwa, jakie księciu zagrażało. Boska Opatrzność czuwa nad nim, i zrzadziła, że nieskończoną zresztą maszynę odkryto jeszcze przed przyjazdem księcia do Marsylii. Francya okryje wzdrgną niegodziwe plany kilku nieczemników. Sady wymierzą im sprawiedliwą karę.

— *Moniteur de l'armee* ogłasza protokół o namaszczeniu i koronowaniu Cesarza Napoleona i Cesarzowej Józefiny i dodaje, że dokument ten w niewielu już tylko rękach się znajduje. (P. Z.)

(Depesza z Carcassonne. — Adresy przychylności. — Rozwiązanie rady gminy w Montreal. — Wybory do rad gmin w dep. Rhone, Saone et Loire Ardeche i Ain.)

Paryż, 4. października. Rząd otrzymał następującą depeszę: *Carcassonne*, 4. paźd. 6. god. zrana. Podróż prezydenta z Narbonne do Carcassonne odbyła się wśród zapamiętań i nieustannych okrzyków ludności: „Niech żyje Cesarz!“ Wjazd prezydenta do Carcassonne był prawdziwym tryumfem. Książę znajduje się w pomyślnym stanie zdrowia.

— *Monitor* zapełnił znowu siedm szpalt dziennika swego adresami przychylności ze strony gmin i rozmaitych korporacji. Treść jest prawie tasama we wszystkich, a mianowicie: Prośby o przywrócenie Cesarstwa. Znaczna liczba rad gmin w departamencie wyższej Garony wotowała także imperialistyczne adresy, a prefekt tamtejszy pan *Chaupuy-Montlaville* oznajmił dekretem: „ze burmistrze otrzymają pozwolenie złożenia u stóp Jego cesarzew. Mości życzeń swych gmin względem przywrócenia państwa Karola Wielkiego i Napoleona Wielkiego.“

Nową radę gminy w *Montreal* rozwiązano dekretem prefekta i zastąpiono ją komisją gminy.

— Z departamentów Rhone, Saone et Loire, *Ardeche* i *Ain* donoszą o pojedynczych zwycięstwach opozycji przy wyborach do rad gminy. W *Maregny* przeszła lista demokratyczna większością 50 głosów. W *Miribel* (Ain) wybrano 7 kandydatów rządowych, 5 barwy dwuznaczej i 9 demokratów, w *Neyron* 5 kandydatów rządowych i 6 demokratów. (P. Z.)

Holandya.

(Sprawy drugiej izby stanów holenderskich.)

Haga, 29. września. Izba druga przyjęła dziś 50 głosami przeciw 4 adres odpowiedzi na mowę od tronu. Adres nie jest dla gabinetu tak sprzyjający, jak się po wyborze kandydatów do prezydentury spodziewać należało. Pod względem dotychczasowych rozporządzeń rządowych ograniczała się izba w ogóle na milczącym uznaniu, wyraziła jednak życzenia na przyszłość, które na wspomnienie zasługują. Względem pośrednictwa, które rząd holenderski przyjął na siebie w interesie Stanów zjednoczonych w Japonii, zaleca izba rządowi przeczność, aby handlowe interesa Holandyi na tem nie cierpiały. W paragrafach, w których izba oświadcza, że cieszy się z serdecznego porozumienia z innymi mocarstwami, jest także wyrażona nadzieja, że rząd z godnością będzie przestrzegać interesów krajowych zwłaszcza w zawieraniu traktatów lub regulowaniu stosunków międzynarodowych. Uwagi te odnoszą się do traktatu względem przedruku z Francją, i do traktatu zawartego względem rosyjskiego długu. Najważniejszy paragraf adresu zawiera projekta do ustaw, które według przepisu nowej konstytucji już powinny być przedłożone, i tak opiewa: Przystąpimy odważnie do wielkiego zadania, które na izbę drugą wkłada powinność przedłożenia nowych projektów do ustawy, czyli ustaw, których rozpoznania nie dokończono. My oczekujemy w szczególności przedłożenia nakazanych przez konstytucję projektów do ustaw.

Rząd powziął zamysł pomnożyć marynarkę o trzy nowe paroliny wojenne. (P. Z.)

Belgia.

(Depesza telegraficzna.)

Bruxela, 6. października. Henri Broukero otrzymał zlecenie, aby złożył nowy gabinet. Ambasador Rogier podał się do dymisyi. (L. k. a.)

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Florencya, 4. października. Guerazzi miał mowę w swojej obronie, którą usiłował udowodnić swoje tendencje ku przywróceniu zasady monarchicznej w Toskanii. (L. k. a.)

Niemce.

Izba deputowanych wielkiego księstwa Hessen Darmstad uznała za rzecz stosowną wydać większością chociaż tylko dwóch i jednego głosu wotum nagany przeciw zawarciu przymierza darmsztadzkiego i przyjęciu dalszy wniosek względem utrzymania i nowego urządzenia związku cłowego na podstawie zaprojektowanej przez Prusy.

Juz przed kilkoma miesiącami objawiła się tego rodzaju tendencya w owym zgromadzeniu prawodawczem. Pamiętno są jeszcze bardzo dobrze deklamacje pana Müller-Melchior.

Od owego czasu polepszyły się tam, cokolwiek jak się zdaje, opinie i przekonania, tak mała bowiem większość na poparcie tak doniosłych propozycji nierobi wielkiej różnicy. Zresztą niezdział nas bynajmniej ten manewr, byliśmy bowiem na to przygotowani. Nie pierwszy raz się to zdarza, że mniejsze rządy niemieckie jeżeli

się ośmielają występować przeciw wymaganiom pruskim, narażone są na nieprzyjemności tak ze strony dziennikarstwa jak i przez pobudzenie wszystkich żywiołów opozycyjnych. Ale podobne środki wywierają teraz bardzo mały skutek i służą tylko ku temu aby od tych, którzy ich używają, odstręczyć wszelkie zaufanie rządów konserwacyjnych. Darmsztadzkiej opozycji idzie oczywiście tylko o pomyślność kraju. Rząd broni z odwagą i konsekwencją materialnych interesów, honoru i niezawisłości wielkiego księstwa. Taki rząd powinien w położeniu swoim znaleźć gorliwe wsparcie u wszystkich patryotów. Ale zdarza się dobra sposobność, aby utrudnić stanowisko ministerstwa. Któraż niemiecka opozycja zdołała się kiedy oprzeć podobnej tentacyi, zwłaszcza jeżeli czuje, że tu idzie o cześć demonstracyę, która za sobą niepociągnie praktycznych skutków; w tym względzie bowiem nieoddają się zapewne panowie żadnej iluzji, że wielkie losy Niemiec bez uwzględnienia tych małych machynacyi pójdą swoim trybem i rozwijać się będą.

Pomijamy tymczasowo zupełnie, że wspomniane uchwały darmsztadzkiego zgromadzenia prawodawczego naruszają prawo zawierania traktatów przysługujące władzy wykonawczej. Nigdy niepuszczymy z oczu tej zasady, że źródło wszelkiego niemieckiego prawa publicznego, akt związkowy, uważa książąt niemieckich za monarchów niezależnych a naturalną wynikłością niezależności jest prawo zawierania traktatów, które według opinii panującego zgodne są z pomyślnością kraju. (L. k. a.)

(Tajne posiedzenie ciała prawodawczego miasta Frankfurtu.)

Frankfurt n. M., 29. września. Na odbytem wczoraj wieczór tajnym posiedzeniu ciała prawodawczego przedłożono z polecenia senatu wszystkie akta odnoszące się do korespondencji z władzami związkowymi w kwestyi tutejszej konstytucyi. Te akta zapełniają osmdziesiąt drukowanych stronnic in folio. Nieodczytano ich na posiedzeniu, gdyż już od kilku dni złożone były w biurze prezydialnem do przeglądania dla członków zgromadzenia. Zgromadzenie uchwaliło bez dyskusyi mianowanie komisji złożonej z siedmiu członków, która jak najspieszniej przedłoży ma sprawozdanie. Większość członków wybranych do komisji należy do frakcyi stronnictwa gothajskiego. Słychać, że przywódcy większości przygotowali już protestacyę przeciw uchwale związkowej z dnia 12. sierpnia i przeciw ewentualnemu zupełnemu przywróceniu konstytucyi frankfurckiej stosownie do uzupełniającego aktu konstytucyjnego z roku 1816. Ta protestacya byłaby pewnie przyjęta ze strony większości ciała prawodawczego, ale to niezdolało nic zmienić w toku rzeczy. Dowiadujemy się z najpewniejszego źródła, że senat na przyszły miesiąc przy rozpisaniu wyborów do nowego Ciała prawodawczego ściśle trzymać się będzie uchwały związkowej z dnia 12. sierpnia. (A. B. W. Z.)

(Kurs giełdy frankfurckiej z 6. października.)

Metal. austr. 5% 81¹/₂; 4¹/₂ 72³/₈. Akcje bank. 1368. Sardyńskie —. Hiszpańskie 46³/₁₆. Wiedeńskie 102¹/₄. Losy z r. 1824 —; 1839 r. —.

Prusy.

Konferencya cłowa w Berlinie zamknięta została w formie dość bezwzględnej. Wydana w Mnichowie deklaracya nie mogła już w tej konferencyi przyjść pod obrady, a rządy, które przystąpiły do tej deklaracyi, czują się głęboko dotkniętymi całym tem postępowaniem.

Jakkolwiek niepomyślnym wydać się może ten skład rzeczy, jakkolwiek ubolewamy, że do trudności wynikających z istoty tej sprawy dodano jeszcze przeszkody co do formalności, jednak zawsze jeszcze mamy tę otuchę, że jeszcze nie są odcięte wszystkie drogi porozumienia.

Jeżeli Prusy z tego wychodziły zdania, że na pierwotnie obranej drodze konferencyi cłowych już nie można się spodziewać pomyślnego skutku tej sprawy, jednak przeto nie wyrzekły odrzucenia innych zwyczajnych środków istniejących dla porozumienia się między przyjaźnemi rządami.

Dla Austrii zaś wynika z teraźniejszego groźnego położenia, w jakim się znajdują komercyalne stosunki związkowych państw niemieckich, ścisły obowiązek rozważyć dokładnie potrzebne teraz kroki i wykonać je z wszelką gorliwością. Austrya nie może dopuścić, aby rozdrobnienie Niemiec w zawodzie handlowo-politycznym wzięło górę. Nie szczędziła ona żadnych usiłowań, aby utrzymać związek cłowy na wszechstronnie zaspokajającej podstawie i z tendencją do powszechnego niemieckiego połączenia cłowego; — teraz zaś po doznaniem odrzucenia wszystkich do tego celu zmierzających propozycji, jest zadaniem Austrii mieć o to staranie, ażeby nawet z wyłączeniem Prus, gdyby rzeczywiście do tego przyjść miało, przyprowadzić do skutku organiczny związek reszty państw przymierza cłowego z zachowaniem powyższych podstaw. (L. k. a.)

(Misya OO. Jezuitów w Poznaniu.)

Poznań, 4. października. Książę Jezuiti *Antoniewicz* i *Baczynski* przybyli tu zeszłego tygodnia i mają dwa razy na dzień kazania. Wczoraj mieli kazanie w kościele księży Dominikanów przed bardzo licznymi słuchaczami. Przed kazaniem odbyła się solenna procesya dokoła kościoła ulicą Dominikańską, tudzież małą i wielką ulicą garbarską, i tą samą drogą napowrót do kościoła. (P. Z.)

(Kurs giełdy berlińskiej z 6. października.)

Dobrowolna pożyczka 5% 101¹/₂ p. 4¹/₂ z r. 1850 103³/₈. 4¹/₂ z r. 1852 104. Obligacje długu państwa 94¹/₈. Akcje bank. 106 l. Pol. list. zastaw. —; nowe 98¹/₂; Pol. 500 l. 92; 300 l. 154 l. Frydrychsдоры 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 11¹/₁₂. Austr. banknoty 87¹/₂.

Dania.

(Otwarcie sejmiku duńskiego.)

Kopenhaga, 4. października. Sejm państwa otworzył dzisiaj o godz. 12. w południe w imieniu króla Jego Mości prezydent duńskiej rady państwa radca tajny Bluhme. Dla słabości nie mógł król osobiście otworzyć sejmiku. (P. Z.)

Szwecya.

(Powszechny smutek w Sztokholmie wywołany zgonem Następcy Tronu Szwecyi.)

Sztokholm, 28. września. Powzięta tu dnia dzisiejszego wiadomość o śmierci J. królewicz. Mości księcia Gustawa przejęta wszystkich prawdziwą boleścią, bowiem dla łagodności i uprzejmości księcia kochano go powszechnie. Jakoż wkrótce po rozszerzeniu się tej smutnej wieści, widziano w mieście wiele osób w żałobie. Dwór królewski przywdziewa trzymiesięczną żałobę. Zwłoki księcia złożone będą w Christianii, później zaś odwiezione na spoczynek do kościoła w Ritterholms. (Pr. Gaz.)

Grecya.

(Wykonanie wyroków śmierci.)

Ateny, 27. września. Przedwczoraj odbyło się publiczne stracenie skazanego na śmierć Zygouri, mordercy ministra Corfiotaki; aż do ostatniej chwili używał wszelkich sposobów, aby się wydrzeć z rąk kata. Równocześnie tracono także mordercę Mayromatopoulos, który sztyletem przebił przełożonego gminy w Phtios. (A. B. W. Z.)

Turecya.

(Flota angielska pod dowództwem admirała Dundas.)

Smyrna, 27. września. Stojąca przed Vurla na kotwicy flota angielska pod dowództwem kontr-admirała Dundas składa się z liniowych okrętów „Britania“ 120 dział, „Trafalgar“ 120 dział, „Albion“ 90 dział, „Vengeance“ 84 dział, „Bellerophon“ 78 dział, z fregaty żaglowej „Phaeton“ 50 dział, z fregat parowych „Firebrand“ 6 dział, o sile 410 koni, „Tiger“ 6 dział o sile 400 koni, i z korwety parowej „Fury“ 6 dział o sile 515 koni. Z okrętu „Britania“ powiewa bandera admirała. (L. k. a.)

Persya.

(Zamach na życie Szacha Persyi.)

Według doniesień z Teheranu z miesiąca sierpnia dopuszczono się zamachu na życie Szacha Perskiego i prawie cudem tylko ocalał. Znajdował się właśnie na polowaniu w lasach niedaleko rezydencji królewskiej; był konno, świta zaś jego trzymała się jak zwykle nieco opodal. Nagle pojawiło się czterech ludzi z gęstwiny, pod pozorem jakoby chcieli doręczyć mu prośby swoje. W chwili, gdy się po nie nachylił, strzelili doń skrytobójcy z pistoletów i ranił go w górną szczękę i udo. Świta Szacha nadbiegła czwałem, i porąbała dwóch morderców w kawalki, dwóch zaś innych pochwycono żywcem. Z przedsięwziętego śledztwa okazało się, że spiskowi należeli do fanatycznej sekty „Babi“, którą Szach przytłumił, a naczelnika jej kazał stracić. Sprzysięgli się więc we czterech dla pomśczenia się straconego. — Rany Szacha nie są śmiertelne.

— Listy i dzienniki z Konstantynopola z 24go września potwierdzają tę wiadomość o zamachu na życie Szacha Perskiego.

(Lit. kores. austr.)

(Bunt Kurdów i innych szczepów górskich.)

Na Konstantynopol nadeszły wiadomości z Persyi, że się Kurdowie i inne szczepy górskie zbuntowały uwiedzione pogłoskami o domniemanem zamordowaniu Szacha. Słychać jednak przeciwnie, że Szach przychodzi do zdrowia i wkrótce zamierza pokazać się ludności w Teheranie. (L. k. a.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 8. października. Litogr. kor. austr. donosi: Na wczorajszej giełdzie rozeszła się pogłoska, że według nadesłanej w drodze telegraficznej wiadomości z Paryża prezydent za wjazdem do Paryża będzie obwołany Cesarzem i oznaczy wstąpienie swoje na tron znaczną redukcją armii. Wiadomość ta wywołała pomyslną sensację na giełdzie, szczególnie pod względem papierów publicznych i akcji północnej kolei żelaznej. Dodajemy do tego uwagę, pisze lit. kor. austr., że my nieotrzymaliśmy podobnej depezy.

— Według ogłoszonych tu dzisiaj depezy telegraficznych przybył Jego c. k. Apostolska Mość wczoraj o godzinie 6tej wieczór po trzynastogodzinnej podróży z Fiume do Pordenone. Tam przyjmował Najjaśniejszego Pana Jego Excel. pan F. M. hrabia Radetzky na czele całej jeneralitycy z najgłębszym uszanowaniem. Wszystkie miejsca, przez które Najjaśniejszy Pan przejeżdżał, były świetnie ozdobione i uiluminowane, i wszędzie objawiał się zapał i uniesienie ludności.

Paryż, 7. października. Renty 105, 30 — 78, 75. Przedwczoraj wyprawiono w Toulouse bitwę morską.

Bruxela, 7. października. Złożenie nowego gabinetu postępuje naprzód, ale jeszcze nie jest ukończone.

Berlin, 7. października. Ambasador turecki Karadja został odwołany.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Samborskim.)

Sambor, 4. października. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne cerealiów i innych artykułów, jakie były w ostatnich 14 dniach zeszłego miesiąca na targach w Samborze, Drohobyczu i Komarnie: korzec pszenicy 7r.42k.—7r.48k.—7r.12k.; żyta 6r.42k.—6r.36k.—5r.36k.; jęczmienia 4r.—3r.36k.—3r.36k.; owsa 2r.27k.—2r.12k.—2r.36k.; hreczki 0—5r.—5r.12k.; kukurudzy 6r.—5r.48k.—0; kartofli 0—2r.12k.2r. Cetnar siana 40k.—24k.—1r. Sag drzewa twardego 5r.—5r.36k.—7r., miękkiego 4r.—4r.—5r. Funt mięsa wołowego 3¹/₅k.—3¹/₄k.—3¹/₄k. Garniec okowity 1r.10k.—2r.8k.—1r.36k. m. k. Nasienia konicza i wełny nie sprzedawano.

(Ceny targowe w obwodzie Tarnopolskim.)

Tarnopol, 4. października. Od 16. do 30. września sprzedawano na targach w Tarnopolu, Trembowli i Zbarazu w przecięciu korzec pszenicy po 5r.58k.—5r.36k.—5r.36k.; żyta 4r.15k.—4r.—3r.36k.; jęczmienia 3r.10k.—2r.48k.—3r.4k.; owsa 2r.4k.—2r.—1r.4k.; hreczki 5r.58k.—4r.—2r.52k.; kartofli 2r.8k.—1r.33k.—0. Cetnar siana kosztował 1r.6k.—1r.—1r.24k.; wełny 90r.—0—68r.; nasienia konicza w Tarnopolu 16r. Sag drzewa twardego 10r.—4r.—5r.30k., miękkiego 0—3r.36k.—4r.30k. Za funt mięsa wołowego płacono 4k.—3²/₅k.—3²/₅k. i za garniec okowity 1r.52k.—1r.36k.—1r.28k. mon. konw.

Kurs lwowski.

Dnia 9/10. października.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	29	5	33
Dukat cesarski	5	35	5	39
Półimperyal zł. rosyjski	9	39	9	42
Ruhel śr. rosyjski	1	52	1	53
Talar pruski	1	42	1	44
Polski kurant i pięciopolówk.	1	22	1	23
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	89	38	90	—

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 9. października 1852.

	złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	—	—
Przedano „ „ 100 po	—	—
Dawano „ „ za 100	—	—
Żądano „ „ za 100	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 9. października.)

Amsterdam — 1. 2. m. Augsburg 116¹/₄ l. nso. Frankfurt 115¹/₂ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 172¹/₄ l. 2. m. Liworna — p. 2. m. Londyn 11.34. l. 3. m. Medyolan — Marsylia 136³/₄ l. Paryż 137 l. Bukareszt 234. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. 95. lit. B. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wied. d. 8. październ. o pół do 2giej po południu) Ces. dukatów stoplowanych agio 23³/₈. Ces. dukatów obrączkowych agio 22⁷/₈. Res. Imperyalu 9.31. Srebra agio 15³/₄ gotówką.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. i 10. października.

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stożek ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 8. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god. zran.	27 10 40	+ 3,5 ⁰	+ 10 ⁰	Połud.-zachod.	pochm.
2 god. pop.	27 10 65	+ 9,5 ⁰	+ 3 ⁰	eicho "	"
10 god. wie.	27 11 15	+ 6 ⁰			deszcz
6 god. zran.	28 0 75	+ 5 ⁰	+ 7,5 ⁰	połud.-zach.	bardz. poch. mgła
2 god. pop.	28 0 95	+ 7,5 ⁰	+ 4,5 ⁰	"	deszcz
10 god. wie.	28 0 75	+ 4,5 ⁰		"	deszcz

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. października.

PP. Rojowski Feliks, z Cieszanowa. — Krukowicz Józef, z Ulicka zarębanego.

Dnia 10. października.

P. Szlachtowski Stan., c. k. radca finansów, ze Złoczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. października.

Mr. Dzieduszycki Mieczysław, do Krakowa. — PP. Bohdan Feliks, do Połonec. — Kozłowski Michał, do Tarnopola. — Schenk Józef, c. k. radca sądów szlacheckich, do Tarnowa.

Dnia 10. października.

P. Lindtner, c. k. major, do Złoczowa.

TEATR.

Dziś: przedst. niem.: „Die Kinder des Regiments.“
We Środę dnia 13go października na dochód JPanny Eweliny Kasprzyckiej przedstawiona będzie po raz pierwszy, przyjmowana z wielkim upodobaniem równie na scenie francuskiej jak i niemieckiej, komedia w trzech aktach z francuskiego pp. Scribe i Legouve, przez J. N. Kamińskiego dla tutejszej sceny przełożona: „Wojna kobiet, czyli: Walka o miłość.“